

I. ĐỌC HIỂU (3.0 điểm)

Đọc đoạn trích:

TÔI

*Là mùa đầu cánh đồng Mẹ tôi sinh nở
Là cơn gió của đại ngàn Cha...*

*Khi bị gọi nhầm tên,
Tôi không nói gì.
Khi ai đó nói rằng, tôi giống người họ đã gặp
– Tôi bỏ đi.
Khi cha tôi bảo, sự dữ dội của tôi khiến Người lo sợ
Tôi âm thầm khóc.*

*Cha mẹ định quàng dây cương vào tôi
“Hãy để con tự đi!”*

*Độc mã
Quyết làm những gì mình muốn
Tôi tự viết truyện đời bằng suy cảm
Và biến những ý nghĩ thành sự thật...*

*Tôi đã nhìn mình trong gương cả khi khóc khi cười
Bất cứ lúc nào trên sân khấu cuộc đời
Tôi vẫn là diễn viên tồi
Bởi tôi không bao giờ hoá trang để nhập vai người khác!*

(Trích *Tôi* - Vi Thùy Linh)

Trả lời các câu hỏi sau:

Câu 1. Đoạn trích trên được viết theo thể thơ nào?

Câu 2. Tìm những câu thơ miêu tả sự quan trọng của con cái đối với cha mẹ được thể hiện trong đoạn trích.

Câu 3. Chỉ ra sự thay đổi cảm xúc của nhân vật tôi và cho biết ý nghĩa của sự thay đổi đó qua những dòng thơ sau:

*Khi bị gọi nhầm tên,
Tôi không nói gì.
Khi ai đó nói rằng, tôi giống người họ đã gặp
– Tôi bỏ đi.
Khi cha tôi bảo, sự dữ dội của tôi khiến Người lo sợ
Tôi âm thầm khóc.*

Câu 4. Nhận xét về thái độ của tác giả thể hiện qua những dòng thơ sau:

“Hãy để con tự đi!”

Độc mã

Quyết làm những gì mình muốn

II. LÀM VĂN (7.0 điểm)

Câu 1 (2.0 điểm)

Từ nội dung đoạn trích phần Đọc hiểu, anh/chị hãy viết một đoạn văn (khoảng 200 chữ) trình bày suy nghĩ về sự cần thiết phải sống cuộc đời của chính mình.

Câu 2 (5.0 điểm)

... Ông đồ cố nén vết thương, hai chân vẫn kẹp chặt lấy cuống lái, mặt méo bệch đi như cái luồng sóng đánh hồi lùng, đánh đòn tía, đánh đòn âm vào chỗ hiểm. Tăng thêm mãi lên tiếng hỗn chiến của nước, của đá thác. Nhưng trên cái thuyền sáu bơi chèo, vẫn nghe rõ tiếng chỉ huy ngắn gọn tỉnh táo của người cầm lái. Vậy là phá xong cái trùng vi thạch trận vòng thứ nhất. Không một phút nghỉ tay nghỉ mắt, phải phá luôn vòng vây thứ hai và đổi luôn chiến thuật. Ông lái đã nắm chắc binh pháp của thần sông thần đá. Ông đã thuộc quy luật phục kích của lũ đá nơi ải nước hiểm trở này. Vòng đầu vừa rồi, nó mở ra năm cửa trận, có bốn cửa tử một cửa sinh, cửa sinh nằm lập lòe phía tả ngạn sông. Vòng thứ hai này tăng thêm nhiều cửa tử để đánh lừa con thuyền vào, và cửa sinh lại bố trí lệch qua phía bờ hữu ngạn. Cưỡi lên thác Sông Đà, phải cưỡi đến cùng như là cưỡi hổ. Dòng thác hùng beo đang hồng hộc té mạnh trên sông đá. Nắm chặt lấy được cái bờm sóng đứng luồng rồi, ông đồ ghì cương lái, bám chắc lấy luồng nước đứng mà phóng nhanh vào cửa sinh, mà lái miết một đường chéo về phía cửa đá ấy. Bốn năm bọn thủy quân cửa ải nước bên bờ trái liền xô ra định níu thuyền lôi vào tập đoàn cửa tử. Ông đồ vẫn nhớ mặt bọn này, đưa thì ông tránh mà rảo bơi chèo lên, đưa thì ông đề sấn lên mà chặt đôi ra để mở đường tiến. Những luồng tử đã bỏ hết lại sau thuyền. Chỉ còn văng reo tiếng hò của sóng thác luồng sinh. Chúng vẫn không ngớt khiêu khích, mặc dầu cái thẳng đá tướng đứng chiến ở cửa vào đã tiu ngiưu cái mặt xanh lè thất vọng thua cái thuyền đã đánh trúng vào cửa sinh nó trần lầy. Còn một trùng vây thứ ba nữa. Ít cửa hơn, bên phải bên trái đều là luồng chết cả. Cái luồng sống ở chặng ba này lại ở ngay giữa bọn đá hậu vệ của con thác. Cứ phóng thẳng thuyền, chọc thủng cửa giữa đó. Thuyền vút qua cổng đá cánh mở cánh khép. Vút, vút, cửa ngoài, cửa trong, lại cửa trong cùng, thuyền như một mũi tên tre xuyên nhanh qua hơi nước, vừa xuyên vừa tự động lái được lượn được. Thế là hết thác. Dòng sông vượn mình vào một cái bến cát có hang lạnh. Sóng thác xèo xèo tan trong trí nhớ. Sông nước lại thanh bình. Đêm ấy nhà đồ đốt lửa trong hang đá, nướng ống cơm lam và toàn bàn tán về cá anh vũ cá dầm xanh, về những cái hầm cá hang cá mùa khô nổ những tiếng to như mìn bộc phá rồi cá tủa ra đầy tràn ruộng. Cũng chả thấy ai bàn thêm một lời nào về cuộc chiến thắng vừa qua nơi cửa ải nước đủ tướng dữ quân tợn vừa rồi. Cuộc sống của họ là ngày nào cũng chiến đấu với Sông Đà dữ dội, ngày nào cũng giành lấy cái sống từ tay những cái thác, nên nó cũng không có gì là hồi hộp đáng nhớ... Họ nghĩ thế, lúc ngừng chèo.

(Trích Người lái đò sông Đà, Nguyễn Tuân,

Ngữ văn 12, tập hai, NXB Giáo dục Việt Nam, 2020, tr. 189-190)

Phân tích vẻ đẹp của người lái đò qua đoạn trích trên; từ đó, nhận xét mối quan hệ giữa con người với thiên nhiên.

--- HẾT ---

Họ, tên thí sinh:.....

Số báo danh:.....

HƯỚNG DẪN CHẤM

(Gồm 03 trang)

Phần	Câu/Ý	Nội dung	Điểm
I		Đọc hiểu	3.0
	1	Thể thơ: Tự do	0.5
	2	Những câu thơ miêu tả sự quan trọng của con cái đối với cha mẹ được thể hiện trong đoạn trích: <i>Là mùa đầu cánh đồng Mẹ tôi sinh nở</i> <i>Là cơn gió của đại ngàn Cha</i>	0.5
	3	<i>* Thí sinh có thể trình bày theo nhiều cách khác nhau nhưng phải đảm bảo được những ý cơ bản sau:</i> - Nhân vật tôi đã thay đổi cảm xúc: từ dửng dưng, thờ nhiên trước lời nói, những ý kiến của người xung quanh nhưng lại buồn bã, thất vọng trước suy nghĩ của cha về mình. - Sự thay đổi ấy cho thấy nhân vật tôi là một người chín chắn, trưởng thành, có những suy nghĩ sâu sắc nhưng cũng rất giàu tình cảm, mong muốn nhận được sự thấu hiểu, tôn trọng từ những người yêu thương.	1.0
	4	Thái độ của tác giả: - Chân thành nhưng dứt khoát, mong muốn được tự quyết định cuộc đời mình. - Chấp nhận dần thân, độc lập trong tư duy và hành động. Đó cũng là lời khuyên hướng đến mọi người. Lưu ý: Giám khảo linh hoạt cho điểm, không áp đặt học sinh. Chỉ cho điểm tối đa khi học sinh trình bày thuyết phục, lập luận chặt chẽ, phù hợp với chuẩn mực đạo đức, pháp luật.	0.5 0.5

II		Làm văn	7.0
1	Viết một đoạn văn (khoảng 200 chữ) trình bày suy nghĩ về <i>sự cần thiết phải sống cuộc đời của chính mình.</i>		2.0
	a. <i>Đảm bảo yêu cầu về hình thức đoạn văn</i>	0.25	
	Thí sinh có thể trình bày đoạn văn theo cách diễn dịch, quy nạp, tổng-phân-hợp, móc xích hoặc song hành.		
	b. <i>Xác định đúng vấn đề cần nghị luận</i>	0.25	
	<i>Sự cần thiết phải sống cuộc đời của chính mình.</i>		
	c. <i>Triển khai vấn đề nghị luận</i>	1.0	
	Thí sinh có thể lựa chọn thao tác lập luận phù hợp để triển khai vấn đề nghị luận theo nhiều cách nhưng phải làm rõ <i>sự cần thiết phải sống cuộc đời của chính mình.</i> Có thể triển khai theo hướng: - <i>Sống cuộc đời của chính mình</i> là sống cho mình mà không phụ thuộc vào bất cứ người nào khác. - <i>Sống cuộc đời của chính mình</i> giúp ta được thỏa mãn những đam mê, khát vọng; được khẳng định năng lực bản thân, tạo ra những giá trị riêng biệt, được người khác tôn trọng. - Cần có bản lĩnh để đối diện và vượt qua những khó khăn, những sự chỉ trích, những ánh mắt thiếu thiện cảm. - <i>Sống cuộc đời chính mình</i> không phải là sống dị biệt, tách mình ra khỏi cộng đồng.		
	d. Sáng tạo: Có cách diễn đạt sáng tạo, thể hiện suy nghĩ sâu sắc, mới mẻ về vấn đề nghị luận.	0.25	
e. Chính tả, dùng từ, đặt câu: Đảm bảo quy tắc chính tả, dùng từ, đặt câu.	0.25		
2	Phân tích vẻ đẹp của người lái đò qua đoạn trích; từ đó, nhận xét mối quan hệ giữa con người với thiên nhiên.		5.0
	a. <i>Đảm bảo cấu trúc bài nghị luận</i>	<i>Mở bài</i> nêu được vấn đề, <i>Thân bài</i> triển khai được vấn đề, <i>Kết bài</i> khái quát được vấn đề.	0.25
	b. <i>Xác định đúng vấn đề cần nghị luận:</i> Phân tích vẻ đẹp của người lái đò qua đoạn trích; từ đó, nhận xét mối quan hệ giữa con người với thiên nhiên.	0.5	
	c. <i>Triển khai vấn đề nghị luận thành các luận điểm:</i>		

	<p>Thí sinh có thể triển khai theo nhiều cách, nhưng cần vận dụng tốt các thao tác lập luận, kết hợp chặt chẽ giữa lí lẽ và dẫn chứng; đảm bảo các yêu cầu cơ bản sau:</p>	
	<p>* <i>Khái quát tác giả, tác phẩm và đoạn trích.</i></p>	0.5
	<p>* <i>Vẻ đẹp ông lái đò qua đoạn trích</i></p> <p>- <i>Vẻ đẹp trí dũng:</i></p> <p>+ Một dũng tướng giữa trùng vây thác đá sông Đà: luôn bình tĩnh, tự tin, chủ động và chiến thắng.</p> <p>+ Am hiểu, thuộc lòng từng luồng, lạch, những trùng vi thạch trận, những cửa sinh, cửa tử dọc con sông Đà từ đó chèo lái con thuyền vượt thác an toàn.</p> <p>⇒ Ông lái đò chính là <i>chất vàng mười của thiên nhiên Tây Bắc đã qua thử lửa.</i></p> <p>- <i>Vẻ đẹp tài hoa:</i> Trong trận chiến với thác đá sông Đà, ông lái là minh chứng cho <i>tay lái ra hoa</i>, là <i>nghệ sĩ tài hoa trong nghệ thuật vượt thác qua ghềnh</i>; là người yêu thiên nhiên, yêu cuộc sống lao động trên sông nước.</p> <p>* <i>Nghệ thuật:</i> Khắc họa hình tượng ông lái đò bằng việc sử dụng nhiều so sánh, liên tưởng; ngôn ngữ điêu luyện, tài tình; vận dụng kiến thức của nhiều lĩnh vực,...</p> <p>* <i>Nhận xét mối quan hệ giữa con người với thiên nhiên:</i></p> <p>Thiên nhiên không chỉ là hoàn cảnh, điều kiện sinh sống khắc nghiệt mà còn là nền tảng để con người khẳng định sức mạnh thể chất và tinh thần trong công cuộc chinh phục; thiên nhiên còn là chất men làm con người rung động với những vẻ đẹp, hăng say lao động.</p>	1.5
	<p><i>d. Chính tả, ngữ pháp:</i></p> <p>Đảm bảo chuẩn chính tả, ngữ pháp tiếng Việt</p>	0.25
	<p><i>e. Sáng tạo:</i></p> <p>Thể hiện suy nghĩ sâu sắc về vấn đề nghị luận, có cách diễn đạt mới mẻ.</p>	0.5
	TỔNG ĐỂM	10.0